

ЖЕНСКИ СВЪТЪ

СЪ

ПРИТУРКА, ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНА

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ,
а Притурката веднъждъ въ мѣсеца.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА.

Годишенъ абонаментъ
прѣдплатимъ.

I. На списанието:
За България 5 лева
« странство 6 «
II. На списанието съ
притурката:
За България 7.50 лева
« странство 9 «

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всяки-
тъ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Оплаквания за нере-
довно испращане листа
приематъ се само въ ра-
столение на единъ мѣсець
отъ издаванетоъ му.

Пратенитѣ за публику-
ване рѣкописи назадъ се
не връщатъ.

Имеа и рѣкописи, не-
подписани и неозначуващи
отговорителството на до-
писницата, не се прие-
матъ.

Имеа неплатени не се
приематъ.

Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожници, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 50 стот. редътъ.

За постоянни обявления
особени условия.

Писма, рѣкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женский СВѢТЪ улица Войнишка № 122

Съдържание:

Алманахъ на «Женския СВѢТЪ» съ лотария. — Само нѣ-
колко думи върху историческото развитие на жената. — За
възгледитѣ на г. Ст. Михайловски върху жената. — Днев-
никътъ на едно новородено отроче — Нѣкои догматически
заблѣлки върху стаянката «Какъ живѣятъ момичѣ по
насъ». — За образованието на жената въ България. — Книги
и списания. — Домашна медицина. — Известия. — Корре-
спонденция. — Обявления на обраситѣ отъ ржзодѣлителна
въ притурката брой II. — Обявления. — Подписници.

АЛМАНАХЪ

НА

«ЖЕНСКИ СВѢТЪ»

СЪ ЛОТАРИЯ.

Дирекцията на «Женския СВѢТЪ» е въ на-
мѣрене, щото по новата 1894 год. да издаде
«Алманахъ на Женския СВѢТЪ за 1894 год.»,
който да се отличава по своята оригиналностъ,
своеобразностъ и разнообразие, прѣдначенъ да
принесе голѣма полза на всѣка домакиня, майка
и мома.

Ний считаме за излишно да говоримъ прѣд-
варително иѣщо, съ цѣлъ да прѣпорѣчимъ Ал-
манаха на г. г. ученолюбитѣ си читатели и лю-
безнитѣ си читателки, като мислимъ, че доста-
тъчно е затова да кажемъ, какво той ще съдържа:

I. Мѣсецословъ.

II. Домашенъ бюджетъ и ежедневно сче-
товодство за домашнитѣ разноски прѣзъ 1894
год., гдѣто домакинята всѣки денъ ще записва
и нарежда ежедневитѣ, ежемѣсечнитѣ и годиш-
ната смѣтки.

III. Разни оригинални и прѣводни статии
за женския полъ отъ нашитѣ сътрудници.

IV. Белетристика.

V. Дѣтиска хигиена, отглеждане и въз-
питание.

VI. Кое е прилично, а кое не.

VII. Разни, Анекдоти, Афоризми и др.

VIII. Сѣвѣти.

IX. Домашна медицина.

X. Рецепти за лѣтия по всичкитѣ сезони.

XI. Стихотворения.

XII. Разни обявления, относими се до жени.

А на края ще се приложатъ нѣколко му-
зикални пиеси за китара и пияно.

Заседно съ издаванетоъ на Алманаха, Дирек-
цията на Женския СВѢТЪ учредява за прѣвъ
пътъ тукъ въ България единъ видъ лотария,
за въ полза на абонатитѣ му. Всѣки екземпляръ
отъ Алманаха ще носи единъ номеръ и ще важи
като единъ лотарийски билетъ. Лотарията ще се
тегли вждъ 1 Януарий 1894. г., въ днитѣ, по
които у насъ съществува обичай да се оинтва
щастнето, подиръ което подарѣнитѣ ще се ис-
пратѣтъ до притежателитѣ на номерата, които
печелѣтъ, слѣдъ като се обяви това въ «Жен.
СВѢТЪ». По тагѣвъ начинъ щастливцитѣ отъ аба-
натитѣ и абонаткитѣ ще получатъ и Алманаха,
и единъ подарѣкъ за новата година; а другитѣ

Алманаха, който и безъ подаръкъ ще си струва пакъ опредѣлената цѣна.

Нѣкъ прѣдварително сме увѣрени, че не само г. г. абонатитѣ и абонаткитѣ ни сами тѣ ще побързатъ да се сдобиятъ съ Алманаха и да опетатъ щастието си, нъ и че ще се потрудижтъ отъ своя страна да запишжтъ, колкото имъ е възможно повече, абонати и абонатки, за распространяването на една толкова общеполезна книга.

Алманаситѣ ще бжджтъ своеврѣменно распратени на абонатитѣ, които се умоляватъ тутакси да внесжтъ стойността, защото въ противенъ случай номерата на неплатившитѣ ще се считатъ като несжществуващи за лотарията

Алманахътъ ни, хубаво, искусно и естетично подвързанъ, струва два (2) лева, освѣнъ пощенскитѣ расноски.

Побанитѣ за записване абонати трѣбва да се повържжтъ въ Дирекцията най-късно до 15 Ноемврий, за да се знае, колко екземпляра трѣбва да се напечататъ.

Само нѣколко думи върху историческото развитие на жената.

(Продължение).

II.

Подчиненността на жената, което служи за най-главно прѣпятствие на нейното умствено развитие, се оказва не като безусловна необходимостъ.

Напротивъ, новото законодателство въ много отношения прѣдостави на женитѣ сжщитѣ права и обязанности, както и на мъжа; и ако женитѣ не сж успѣли да си завладѣжжтъ това право, то е само за туй, защото не сж пригответи. Тѣхното подчинение е неестественно: то се е създадо исторически и сегашното лошо положение на жената е резултатъ отъ грѣховетѣ на минжлитѣ вѣкове.

Но независимостъта на женитѣ, която се признава за сега отъ обществото, е само независимостъ на лице. Въ сжщностъ жената си остава птичка, затворена въ кафезъ. Нежъ ъж милватъ, галѣжтъ и ласкажжтъ, нъ тя, щомъ поиска да изхвъркне на свобода, осѣща свързанитѣ си крака. Задачата на жената трѣбва да се расплете отъ това заплетяване. А затуй е необходимо, щото нейнитѣ сили да се уравнижжтъ съ ония на мъжа, потребно е хемъ много, да се

отрече отъ ония недостойни на нежъ прѣимущества, които сж причина за нейното поробване, затвърдено съ тръндафелови синджирни.

Това е още остатокъ отъ рицарскитѣ врѣмена, когато поклоненнето на мъжа къмъ жената е било само капанъ за улавяние свободата ѣ, когато чувственното обожение на жената се е съпровождало съ скритно прѣзрѣние и умраза къмъ нежъ.

Най-странната аномалия въ висшитѣ класове е тая, гдѣто жената тукъ се ползува съ най-голѣмо почитание, а съ най-малка свобода, когато това глупаво почтение не се съзира въ по-долнитѣ класове на обществото, нъ тамъ жената е много по-самостоятелна (за примѣръ ни служи нашата селенга), отъ колкото жената въ висшитѣ общества.

Женитѣ, за да можжтъ да се исправжжтъ по-самостоятелно на краката си, длѣжни сж да отхвърлѣжжтъ тия благоуханни розови вериги, които зашемадяватъ здравия умъ, разсждѣкъ и ги прѣобръщатъ на «*возрастни дѣца*».

Човѣшкото развитие не може да се въспрѣ, прогресътъ е вѣченъ. Естественний ходъ на развитието е далъ на женитѣ това положение, което не сж ѣ отстѣпвали въ продължение на хиляди години. Природата ни дава тоже срѣдства за ускорението естественното развитие на организацията на жената.

Жената, за да бжде свободна, трѣбва да се развие умствено, нравствено и физически. Тя трѣбва да се научи да живѣе самостоятелно. Физиолозитѣ (знаменитѣтѣ) сж вече доказали, че ако жената физически за сега е по-слаба, то това е плодъ на нейното нееднакво въспитание съ онова на мъжа. Ако бѣхж учили и въспитавали жената тѣй, както и мъжа, тя щѣ да достигне онова умствено и тѣлесно съвършенство, на което се радва за сега мъжжтъ.

Човѣшкото сжщество, що състои отъ мъжъ и жена, въ първобитното си състояние по принципа на насиленето мъжжтъ взелъ прѣобладаваща сила надъ жената и почижлъ да ъж употребява за своя робиня. Но цѣльта на съврѣменната цивилизация е да измѣни тѣзи отношения и прѣжната расправа съ груба сила и да ъж замѣни съ *равноправно взаимнодѣйствиение*.

Пита се сега: Какъ трѣбва да се отнасятъ женитѣ къмъ това движение, дали активно или пасивно, т. е. дали да работжжтъ тѣ или да

стоѣтъ съ сържати рѣцѣ и да чакаѣт наготово?
Севѣроамериканскитѣ жени вече отдавна сж разрѣшили тоя въпросъ.

Въ Сѣдиненитѣ Щати, гдѣто жената се ползува съ много по-добро положение, отъ колкото жената въ стария свѣтъ, тамъ женското образование е намѣрило много по-сгодна почва. Малочисленността на женитѣ, свободний характеръ на американскитѣ учреждения, агитацията противъ робството на Негритѣ, всичко това е приготвило пжтъ къмъ широкото развитие на женския въпросъ. Твърдѣ голѣма свобода сжцествува въ възпитанието, както на момчетата, така и на момичетата: и еднитѣ, и другитѣ се възпитаватъ въ едни и сжщи заведения, учятъ едни и сжщи прѣдмети. Дори и за чернитѣ Негри и Негритянки има отворени академии. Американката получва солидно образование; туй ъ е спомогнѣло вече да вземе въ рѣцѣтъ си народното образование (въ 1887 год. всичкитѣ учители биле 104,249, а всичкитѣ учителки — 191,439, а въ 1892 год. вече женитѣ съставляватъ 65% отъ цѣлия учителски персоналъ, а само 35% мжже).

Развитието на Американката ъ е помогнѣло да си спечели онова уважение, което ѣ се дава за нейното човѣшко достоинство, а не за нейнитѣ черни очи, вити вѣжди и тънко кръстче. Американката е свободна, тя се не подхвърля дори и на най-малкото оскърбление. Тя е вече добрѣ запозната съ примкитѣ на лицемѣрнитѣ мжже — лѣстителѣ. Тя рѣдко остава безъ наказание такава смъртна за неж докучка, когато европейката, прѣдъ видѣ на безсилието си, понася си го, ако не съ най-голѣмо хладнокрѣвие, то поне съ равнодушие. Американката може да убие съ револверъ тоя мрѣсникъ, който ѣ докучи; сама се явява въ сжда, оплаква се и иска удовлетворение за докучката, а не припада и балядисва за нищо и никакво, както «мекушавата европейка». Да, тя всѣкога може да защити и запазва човѣшкото си достоинство. (Слѣдва).

За възгледитѣ на г. Ст. Михайловски върху жената.

(Критическа студия)
Продължение.

IV.

Стихотетѣ, въ които г. Михайловски неказва

*) Трѣбва да забѣлѣжимъ, че тамъ възпитанието е смѣсенополно.

своитѣ чувства къмъ жената трѣба да раздѣлимъ на двѣ подкатегории: 1) *на стихове, въ които той възпява другарката на живота си* и 2) *на стихове, съ които възпява женитѣ изобщо.*

Г. Михайловски не е чисто-лирически поетъ па и не е поетъ въ пълната смисълъ на думата. Ние се съгласяваме въ тоя случай съ г. Кръстева. *) Лирически поетъ ни увежда въ своя вжтрѣшенъ миръ, изобразява прѣдметитѣ по тия чувства, които сж тѣ възбудили у него, личнитѣ впечатления у него заематъ първо мѣсто. Сравнитѣ Вазова съ Михайловски — и вамъ ще станжтъ ясни чѣртитѣ на лирически поетъ. Развитието на душевния животъ у г. Михайловски доволно мжчно може да се разбере отъ неговитѣ творения. Едно негово лирическо стихотворение въ «*периодич. списание*» не помнимъ коя книжка, подъ название «*Reliquae*»**) иде да ни помогне въ настоящия случай. Отъ него ний разбираме, че поетътъ е прѣбаралъ бурна младостъ, че е билъ измаменъ отъ нѣкоя жена. Това имало силно влияние върху него и това го довело до най-голѣмо отчаяние. Той се обръща къмъ Бога съ молба за успокоение. Успокоение намѣрва той, когато си намѣрва другарка за въ живота. *Тя ѡ възвръща въ живота отново, тя освобождава отъ «позорната безнадежностъ», тя му дава «гений, сърдце и нова пощъ»* (гл. Nov. Ver. I. стр. 64 — соннетъ). И той най нѣжно ѣ възпява, съ най-мили стихове ѣ благодарни зарадъ туй. (Гл. Nov. Ver. I, стр. 76. Поэмврийски соннетъ стр. 74; «соннетъ» стр. 84. Cing. Calamo, соннетъ стр. 13).

По нататѣкъ. У жената изобщо г. Михайловски обича главно и специално видимата *красота*, при всичко, че не винаги успѣва да ѣ прѣдстави така, щото да се хареса и намъ, (гл. «Ратакия» Nov. Ver. I, стр. 61). Ха, да, той обича женската «свѣтливостъ», «впечатлителния ѣ разумъ», «невинната ѣ дѣтска живостъ» и «ненарушимий ѣ покой(?)» (Гл. «Cing. Cal. стр. 14) «*Въ албума на една госпожа*» (Cing. Cal. стр. 47.) той пише, че съжалява, гдѣто не ѣ познавалъ по-отрано, а си исхабилъ сърдцето съ друга. (Поетътъ не ни дава никакѣвъ поводъ за съмнѣние, че това не сж неговѣ чувства.) Въ

*) Гл. «Периодич. Списание» кн. XXXV критиката за «Novissima Verba ч. I, стр. 789.

**) Това стихотворение сегга, гледаме, е помѣстено въ «Nov. Ver.» I часть. То се произнася отъ едно отъ кавалеритѣ въ «*Бадрила на смъртта*» (гл. стр. 56—54.) Изобщо г-нъ Михайловски често така мѣнява службата и мѣстата на своитѣ стихотворения и съ това не малко бѣрка на критиката, па и на публиката да го разбере.

единъ «Сонетъ» на стр. 49 и 50 отъ «Желѣзни струни» той се залавя да възпѣе едни «устни» и казва подлога (подлежащото) и иѣколко прибавени прѣдложения, а прилога (сказуемото) — цѣлъ денъ го дирѣ — на-да-ли щещъ го намѣри. Въ *Февруарската пѣсень*, която е частъ отъ сборката, озаглавена «*Amoroso*» («Мисль» год. II, кн. 1) поетътъ пита една «въглекоса мома» би ли склонила да се обичать «цѣла пролѣтъ, цѣло лѣто» и, като почне да се заесенява бурята, ще отгара наедно съ листата и тѣхната «усонта обичь». Т. е. както казватъ дѣцата, когато си свършжтъ игритѣ: «*всѣки у тѣхъ назъ у дома!*» Въ стихотворението «*Като ледакъ една мома да четъ**»), г-нъ Михайловски съ своитѣ «людн пожелания» (неговитѣ думи) иска да стане на кинга, та момата да го държи да лѣе «вечеръ при лаябата» сълзи надъ него, и «да търси утѣшенне въ бесчисленнитѣ му лѣжи». (Ний не завиждаме на «людото пожелание» на г. Михайловски).

Съ особно иѣжно чувство се отнася г. Михайловски къмъ *майката*. Видѣтъ на една майка смирява у него всеѣка злоба и умраза. (гл. Желѣзни струни. «Моята злоба»).

Едва ведѣжъ той само разбира, че *не вседа въ лицето стои хубавицата* на една жена. (гл. Мисль, г. II, кн. I стр. 1 и 2).

V.

При такива чувства къмъ жената, като какъ мисли изобицо г. Михайловски зарадъ неѣж?

«На този свѣтъ (казва той гордо-дълбокомисленно) има двѣ иѣща по-твърди отъ брилянта: Сърдцето на сжжперника, главата на жената» (Nov. Ver. I, стр. 82). Духътъ на злото днесъ владѣе женското сърдце» (Сир. Саломо, стр. 10). Въ стихотворението «женитѣ» (Сир. Сал. стр. 20—21.) ний памѣрваме мисльта, че женитѣ сж именно, които правжтъ велики великитѣ мъже. Въ ениграммата пѣкъ за «*ученицѣ жени*» (гл. Библиотека «Св. Климентъ» кн. VI, стр. 528) единъ мъжъ се хвали, че жена му била прѣвеждала кунѣ автори, все отъ оригинала. Единъ старецъ позачува това и, намѣсто г-на Михайловски, забѣлѣзва, че и неговата жена, знаела да прѣвежда «вълната на прѣжда, а прѣждата на платно!»

А знайте ли, драги читателки и читатели, какъвъ свѣтъ дава най-послѣ г. Михайловски на младитѣ момци.

* «*Делиция*», год. II кн. 7 и 8.

Чуйте, ако не сте чували:

Когато между двѣ
Еднакво хубави момѣ
Сърдцето ти се двоуми,
Коя да избере,
Човѣче младий, зажуми
И дрѣжъ, която уловишъ.
И увѣренъ бѣди,
Че все еднакво ще сгрѣшишъ
И съ отворени очи! . . .

(Слѣдва).

Дневникътъ на едно новородено отроче.

Д-ръ Cüster Zürich, редакторъ на «Schweizerische Blätter für Gesundheitspflege», неотколѣ е обнародвалъ единъ поучителенъ дневникъ, оставенъ отъ новородено сираче и посветенъ главно на майкитѣ. Ний поднасяме този документъ на нашитѣ читатели въ съкратенъ видъ.

Первий денъ на живота. — Въсхитително! Божественно! Най-подиръ и азъ се прѣкжжъ въ този най-прѣкрасенъ отъ свѣтоветѣ! Каква прѣлестъ! можешъ да дишашъ свободно, да дишашъ съ венчки гърди, колкото душа ти иска! Можешъ да повряквашъ отъ венчкото си гърло и да искавашъ усѣщанията и желанията си! Но особено наслаждение ми принася това сищо небо, слънцето съ своята свѣтлина и този прѣсенъ, шепъ въздухъ съ своята ободряюща прохлада! О, какъ ще се онаявамъ отъ венчкото това великолѣпно!

Вторий денъ. О, тѣзи отвратителна, ужасна горещина и задушлина! Какво разочарование — този разваленъ, вонещъ въздухъ въ стаята, тѣзи тъмнота въ стаята ми! Не очаквахъ азъ такива иѣща. Но — търпение, търпение. Работата лесно ще се поправи! Бабишкельтъ, която мама остави да ме погледва и да ме храни съ млѣко отъ стѣкленицата, както се види, не се е научила да ме разбира!

Петий денъ. Е, ако работитѣ отивать сѣ тѣй и по-нататкъ, азъ най-сетнѣ не ще можъ да истърпѣжъ. Цѣлъ, цѣлничкѣкъ денъ ме дрѣжжъ заровенъ между тия пухови възглавници; навѣбали ме съ по една платяна и по една фланелена риза, обвини ме съ иѣколко платнени и фланелени пелени, покрили ме отъ краката до главата съ най-дебели покривки, туржили ми креватчето до разгорѣщената соба, испозаторили всичкитѣ прозорци и отгорѣ пѣкъ спуснажи непрогледнитѣ завѣси. Лежъ цѣлия денъ потъ-

нжлъ въ потъ. Едвамъ мож да си поемамъ въздухъ и като че съмъ въ пъгълътъ. Ако почна да плачъ отъ скърбъ или догада бабата тутакси земе да ме тѣче съ млѣко, отъ което ми става още по-лошо. Ако вземъ да люлкамъ главата отъ една страна на друга, като търсеж въздухъ — моята мъчителка казва на майка ми: «на дѣтето му е студено» и тѣ се виуцатъ да грѣжтъ на собата нови завивки и да ги трупатъ върху ми. О, Боже! какво да правѣж? Нима не ще се намѣри на тоя свѣтъ единъ добъръ човѣкъ, който би можалъ да ми помогне?

Десетий день. Още една ужасна нощ! Плачъ и сѣ плачъ, но никой не ме разбира. Всички ме каратъ да пиж млѣко, да пиж какъ да пиж, додѣто вече се прѣпълни моето нещастно стомахче. Хрумнжло имъ пѣкъ още да ми даджтъ нѣщо съ чаяна лъжичка — нѣкое отвратително лѣкарство. О, дайте ми въздухъ, дайте ми свѣтлина!

Дванадесетий день. Вчера имаше голѣмо общо събрание, отъ монтѣ лели и разни машини познайници дами. Съвѣтвахъ се за моята болѣсть. Всички рѣшихъ, че тя е прѣдизвикана отъ простуда, но всѣка отъ тѣхъ прѣпорѣча своето особено и най-вѣрно лѣкарство. Обаче относително това, че трѣбва да ме повнѣжтъ въ по-топло и да ме натрупатъ съ натоплени пелени, — относително това дамнѣ не се прѣпнрахаж — никоя не бѣше противъ. Повнѣж ме. Затрунахаж ме. Дадохъ ми единъ, току що отворенъ, съставъ отъ първо качество за искусствено кърмене на дѣца-кърмачета. Влѣхъ въ гърлото ми нѣкакво си укрѣпително вино, отъ което свѣтъ ми се зави. Дадохъ ми още и другъ нѣкакъвъ си боклукъ. Повнѣж ме съ пеленитѣ и тѣй ме стѣгнѣхъ, щото не мож да швиж ни съ кракъ, ни съ рѣка. Повойтъ стѣгнаж коремчето ми тѣй силно, щото всичко отъ него захванж да излиза какъ на вѣшъ. Прѣстанѣхъ да разбирамъ, дѣ ми е главата и дѣ ми еж краката. Дано се свѣрши по-скоро цѣлата тѣзи глупава история — нѣмамъ сили вече да търпѣж . . .

Тринадесетий день. Слава тебе, Създателю — дойде крайтъ на монтѣ мъчения . . . прощавай, ти, най-прѣкрасний отъ свѣтоветѣ! Не ми било писано, види се, да се наслаждавамъ отъ твоята свѣтлина, свободенъ въздухъ и отъ всичкитѣ ти други прѣлести . . .

(Изъ «Вѣстникъ Воспитанія», 1891 г.)

Прѣвела М. К. Владсва.

Нѣкои допълнителни забѣлѣжки върху статийката „Какъ живѣятъ момитѣ по насъ“

Продължение.

Той съ толкова по-голѣма обичъ, съ толкова по-голѣма ревностъ работи работата си, колкото по-висока цѣль, колкото по-голѣма потребба има. Но знайно е къмъ какви ниски цѣли, къмъ какви долини потребби е насоченъ животътъ на нашата мома-гражданка, какъвъ бесполезенъ и бесцѣленъ животъ води тя. Ней като че и на умъ ѝ не иде, че ако не е нужно да се труди за насѣщния си хлѣбъ, че ней ѝ прѣдстои и че тя има възможность да си намѣри много по-полезни работи. Тя си намѣрва, наистина, работа, но повечето бесплодна и праздна, която поради туй скоро ѝ умръзва; тя дири и намѣрва удоволствия, но тѣ скоро ѝ дотѣгватъ, поради еднообразието си, наедно съ цѣлия ѝ животъ. А истинскии трудъ е, който избавя човѣка и отъ умръзването, и отъ нещастнето, и отъ порока. Но ето, че дохожда или се случва врѣме, когато момата почва да дири спасение отъ тѣготата, която обзема цѣлия ѝ духъ. Ще ѣж спаси ли тогава урокътъ, който г. Е. М. ѝ дава, да не заповѣда напр. на слугинята да напои цвѣтитя, да не прѣкжне шпението си, ами, разбира се, сама да иде въ градината, гдѣто, споредъ както казва уважаемата авторка, тя ще вземе отъ цвѣтитя, насѣкомитѣ и птичетата много назидателни примѣри за себе си, като бѣдѣща съируга и майка, на и, да прибавимъ ние, и като стопанка и гражданка? Не вѣрваме. Струва ни се, че не вѣрва и уважаемата авторка въ своето твърдение, което е твърдѣ сходно съ изражението на великия нѣмски писателъ Гете, не помнимъ гдѣ въ безсмъртната трагедия «Фаустъ»: «Сиви (по-бѣлѣли), сѣжний приятелю, еж всички теории, а зелено е златното дърво на живота». Но какъ незнаемъ, защото ний не можемъ да разберемъ, на и други, струва ни се, не би разбралъ, какво значатъ заключителнитѣ думи на статийката: «А за да се подготви къмъ тия работи, момата трѣбва да работи, да се изучи. Да донѣлни недостатъцитѣ на едно непълно възпитание, непълно учение».

Кои еж тѣ «тия работи»: наблюдателността ли, за която се говори отъ по-първо, или «отговорността, високитѣ длѣжности и самоотвержеността», за които се говори отъ послѣ? Какво е некала да каже авторката?

Ако тя е некала да каже, че, за да се изу-

чи на наблюдателностъ, момата «трѣбва да работи, да се изучи» т. е. да се научи да чете и да пише *) авторката вече загатва или полуксазва мисълта, че наукитѣ и искусства сж именно, които способствуватъ за развитието на всичкитѣ наши душевни способности изобщо и на наблюдателността частно.

Ако ли пъкъ подъ тѣхъ думитѣ се разбиратъ «отговорността, високитѣ длѣжности и самоत्वѣрженността», тогава излазя, че «тия работи» ние сами чрѣзъ наблюдаване на природата трѣбва да ги придобиемъ. Ние тогава съжеляваме, че уважаемата авторка така се забравя и игнорира творенията на човѣшкия духъ наукитѣ и искусства, които сж най-мощнитѣ двигатели на човѣшкия напредѣкъ, най-големитѣ посредници за разбиране природата, нейнитѣ тайни и нейнитѣ красоти; че тя забравя истината, че ученый човѣкъ и художникътъ виждатъ много и много нѣща, ние, обикновеннитѣ смъртни, не можемъ да видимъ или много мъчно видимъ; че е кжсъ човѣшкия животъ, па и че е безумна и често пѣти невъзможна работа да се залови човѣкъ винаги да черпи истината, отколтъ вече открита отъ много велики умове, непосредственно отъ самия изворъ; че наукитѣ и искусства, природата и живота, взаимно, така да се каже, се обясняватъ и допълнятъ и че не възможно едно пѣлно умствено, нравствено и физическо развитие, еднакво нужди и за мъжа, както и за жената безъ обладанието или познаванието на тѣзи могъщи лостове на човѣшкия животъ.

Ний отъ своя страна, като прѣпоръчваме тѣзи послѣднитѣ (такъзи случай дошелъ да прѣпоръчваме такива нѣща, които сами се прѣпоръчватъ) — наукитѣ и искусства, природата и живота, като неотемлими съкровища за човѣка, величайши блага, достояния отъ тольова вѣкове, като считаме, че жената трѣбва да бжде не само съпруга, майка, стопанка, но и гражданка, съ права еднакви съ ония на мъжа, че цѣлото нейно битие трѣбва да бжде насочено къмъ цѣльта да заслужи тя напълно тѣзи висши призвания, което ще стане само, като се издигне на една голѣма висота надъ невежеството и прѣдрасждѣцитѣ чрѣзъ изучаването наукитѣ и

*) Защото при всичко, че г. Е. М. не се задоволява отъ това, гдѣто въ гимназитѣ се учили «да четъжъ и да пишъжъ» (но какво повече иска авторката не се казва), тя като че съжелява, гдѣто нашитѣ моми сж възпитаници на майки, възпитани въ една епоха, когато сж се съмнивали защо е на жената учение.

Авт.

искуствата, наблюдаване изъ живота и природата, ний високо издигаме гласа си къмъ своитѣ другарки: напредъ чрѣзъ трудъ и образование къмъ щастие и свобода!

Г. М-ва, Из. Р-ска.

За образованието на жената въ България.

(Писмо отъ Плевенъ).

Писмо II.

Жената и нашата интеллигенция.

Продължение.

Една публична библиотека или читалище едва ли се посѣщаватъ отъ жени. И ако иждѣ публичнитѣ библиотеки, читални зали, вечерни и недѣлни училища сж достъпни за жени, то тѣ се посѣщаватъ отъ съвсѣмъ малко и почти съ малкъ интересъ. А колко книги се зематъ за четение отъ библиотекитѣ само отъ жени? Нѣмаме на рѣцъ такава статистика, но все пакъ, ако бихме могли да земемъ отъ нѣкоя библиотека книгата, въ която се записватъ имената на лицата, които сж земали книги, вѣрвамъ, че ако не никакъ, то съвсѣмъ малко сж оитѣзи четци жени, които сж отишли въ библиотеката, избрали сж си книги, каквито имъ сж се харесали. Въ Плевенската градска библиотека, казвамъ за примѣръ, отъ 1890 година до сега отъ 1330 случаи за земане книги отъ четци мъже, които сж се расписвали, че сж земали книги, има имената само на 10 жени и то благодарение че сж учителки. Други гражданки даде Господъ, при всичко че имаме прѣдъ видъ и такива случаи, гдѣто сж земани книги посредствомъ поръчки на нѣкоя ближень мъжъ. Но това казвамъ за Плевенъ само, гдѣто охотата и наслаждението отъ прочитане на книги е замѣнена съ табло и картоигране на мажетѣ, и безсмисленитѣ мазания и труфосвания за женитѣ.

Идеята за прочитане, идеята за самообразование е чужда за нашата жена. Този пътъ, чрѣзъ които може да се повдигне единъ човѣкъ умствено и нравствено, е тѣй тръливиъ, щото за прочистването му трѣбва трудъ, сили и жертви. Просвѣщавайте, колкото щете, проповѣдвайте добри работи, както можете, всичко това е още чуждо за насъ женитѣ, които не живѣемъ за нищо друго по-достойно, освѣнъ да поддържаме единъ домъ на единъ мъжъ и апатията на цѣлото общество. Ако царува въ общественния животъ консерватизъмъ и апатия къмъ всичко, което спомага за пробуждане и подигане човѣшкия умъ, оживява човѣшката съвѣсть и повдига човѣшкото достоинство, то всичко това има коренината си поддрѣжка въ невежеството и подчинността на жената. Невежеството и подчинността на женитѣ въ едно общество, — това е неговото нещастие.

Да се работи за образованието на жената, да ѣж направимъ интеллигентна, мисляща личностъ, това

е една задача на по-просвѣтената частъ отъ обществото — на интеллигенцията. Каква ще бѣде жената, ако тя стане единъ образованъ чловѣкъ, — личностъ съ свои мисли, убѣждения, достоинство и независимостъ? Това е въпросъ, на който ще отговори бъдѣщето. Въ настояще време ний можемъ да отговоримъ на другъ въпросъ, именно каква ще бѣде жената, ако тя е невежъ чловѣкъ, личностъ подчинена и умствено, и нравствено, и материално? — Тя ще бѣде такава, каквато имъ намѣрваме сега въ къщи.

Какво участие зема нашата интеллигенция въ въпроса за жената? Какъ стои жената посрѣдъ този високъ общественъ кръгъ отъ хора, който се зове интеллигенция? При всичко че ний много въпроси по-напрѣдъ си зададохме, безъ да се спремъ ни на единъ, но тукъ желаемъ да се поспремъ и заедно съ читателитѣ да си помислимъ.

Какъ мислите, драга читателко? Званието интеллигенция, подъ което се разбира просвѣтената частъ хора отъ нашето общество, сподѣля ли се то еднакво между мъжете и женитѣ, или тази интеллигенция се състои отъ общество хора само мъже? Подъ името интеллигенция не се разбиратъ хора съ име, но хора съ дѣла. Съществуването на интеллигенцията се изразява въ това, че тя работи нѣщо добро, както за своя животъ, така също и за живота на другитѣ, които още не сѫ интеллигенция. Опаси частъ отъ обществото, която прѣкарва живота си въ умствена, нравствена и материална сиромашия — въ невежество, тя е не интеллигентна — тя е жива робска, експлуатируема масса, която не вижда никакъвъ смисълъ въ свой животъ, освѣнъ невежество, трудъ и мъки. (Слѣдва.)

ПОДЛИСТНИКЪ 4)

Славянски жени.

Отъ Захеръ Мазохъ.

ПРАЖСКАТА АМАЗОНКА

Баща ми ми проводи на площада Венцель съ единъ мой другарь ученикъ да науча точно, какво става. На ъгъла на улицата ний срѣщихме първитѣ ранени. Площадта Венцель, които служаше за главна квартира бѣше, пълна съ тълпа студенти и въоръжени пролетарии. Генералътъ Райнеръ, който се бѣше приближилъ, да говори на народа, падна ударенъ съ единъ куршумъ. Тогава солдатитѣ захваняха да гърмятъ. Тамъ чухъ за пръвъ пътъ да пищятъ куршумитѣ.

Приятельтъ ми побѣгна, а азъ се пхнахъ, гдѣто се бяха най-отчаяно. Ако и да бѣхъ младъ, по пушечнитѣ гърмения и барабаниния бой ми уповахъ като нѣкой старъ казашки конь. Азъ се проврѣхъ въ широката Грабенъшрассе, която бѣше защитена съ една линия баррикади. Азъ заблѣжихъ на върха

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Юридически прѣледв.: год. I, кн. XVI, Пловдивъ, 1893 г.

Почивка: мѣсеченъ литературенъ сборникъ, Юлий 1893.

Учителъ: мѣсечно педагогическо-обществено списание год. I, кн. II, Пловдивъ, 1893 г.

Свѣтъ: мѣсечно списание за наука, литература и домашнество, год. I, кн. IX, X, София 1893 год.

Но възпитанието на дѣцата: Отъ Д-ръ М. Костовъ. Видинъ, 1883 г. Цѣна 20 ст.

Живота на Писуса. Прѣвелъ отъ III задгранично русско издание Г. К. Х-въ, Шуменъ 1893.

Християнски свѣтъ год. II, бр. IX, Руссе 1893 г.

Нова свѣтлина: год. III, кн. VII Сливенъ 1893 г.

— Покана за записване абонати на книгата: *недостатъци въ характера на дѣтето*. Прѣводъ отъ руски. Педагогически наставления за младитѣ майки, за основнитѣ учителки, отъ Д-ръ Фридриха Шульца. Книгата ще се състои отъ около 10—12 печатни коли голѣми форматъ и ще струва 2 лева. На абонатитѣ съ прѣдлата единъ левъ ще се отстъпи за 1 л. и 50 стот. Писма, пари, поръчки и пр. да се адресиратъ до Д. Шоповъ, учителъ въ Пловдивъ.

Доклада за общото състояние на Бургаскии окръгъ прѣвъ 1892—93 год. Бургасъ 1893 г.

Домашна медицина.

Отравление. Когато нѣкои тѣсти и кисели ястия останатъ дълго време въ мѣденъ съдъ, некаландисанъ добръ, отравятъ се. Ако симптомитѣ на отравянето се появѣтъ тутакси подиръ яденето, трѣба, щото, догдѣто дойде лѣкарътъ, да помогнемъ на болния да повърне, съ помощта на топличка вода съ медъ; въ случай че не сполучимъ, то вмѣваме прѣста си или едно перо до езичето, за да ускоримъ всѣчески повръщането. Често се случва обаче, щото, при първитѣ още симптоми, отровата, размѣсена съ ястията, да е достигнала до червата и стомаха. Тогава, както и по-напрѣдъ още, болний трѣбва да пие много вода, за да се исчисти отровата; при това клями отъ молоха или масло и вода, както и катаплазми на горема много ползуватъ.

При отравяние отъ гъби, на което симптоми сѫ по-

Витяска съ балния си спонченъ туалетъ, съ триколорпо знаме въ рацѣ и съ книжалъ и нишови на пояса. Костюмътъ ѝ, който състоеше отъ бѣла атласена рокля, отъ синъ кадифинъ корсажъ обшитъ съ бѣли кожи и червена полска шапка, прѣдставляваше точно цвѣтоветъ на панславистеката революция.

Въ една отъ улицитѣ, които се свръшваше при баррикадитѣ полегна се приближаваше единъ баталнонъ гренадери съ оръжия въ ръка.

На чело вървѣше майоръ фонъ-деръ Мюленъ. Той бѣше получилъ заповѣдъ да привземе баррикадитѣ съ каквито и да било жертви и да възстанови съобщенията между военното министерство и гарнизона чрѣзъ мостътъ, проходътъ на Клайнзайте. Той искаше да се опита да достигне цѣльта си безъ приливане на кръвъ, защото знаеше, че както народътъ, тъй и солдатитѣ му силно го обичатъ. Той остави баталнона си и трѣгна храбро самъ къмъ вѣстаницитѣ и захвана да имъ говори. Пролетарнетѣ лесно се оставиха да ги убѣдятъ и баррикадата биде дигната. Баталнонътъ продължаваше да се приближава безъ да употреби оръжия. Националната нѣмска гвардия и единъ поляшки полкъ го слѣдваха.

върщанне съ снази и силно главоболне, трѣбва да прѣдизвикаме повръщанне, ако злото се намира въ началото си, като даваме беспрѣстанно на болния да пие вода, съ оцетъ размѣсена, за да се очисти отровата.

Качето е противодие за отрованне отъ опиума (афиона).

Извѣстия.

1. Извѣстия се за знание на абонатитѣ ни тукъ, че въ гр. Варна е назначенъ агентъ за събиране абонамента за настоящата година и за записване абонати по Алманаха г. Борисъ Д. Поповъ, къмъ когото се умоляватъ да иматъ тѣ пълно довѣрие и да внасятъ абонамента си, щомъ имъ се поиска отъ него.

2. Списанието ни се нуждае отъ единъ агентъ за събиране абонаментитѣ отъ неплатившитѣ до сега абонати и за записване нови абонати. Желаящитѣ да приематъ тая длъжностъ нека се отнесжтъ до Дирекцията на списанието, като съобщжтъ същеврѣменно и подъ какви условия могатъ да ъж приемжтъ, най-късно до 15 Ноемврий т. г.; всичкитѣ други заявления, получени по-късно отъ тая дата, нѣма да се вземжтъ прѣдъ видъ, ако ще би и да прѣдставяватъ най-благоприятнитѣ условия.

Корреспонденция.

I.

Хр. Велчевъ *Бургасъ*. — Д-ръ Трапо *Тукъ*. — В. Деве-такова *Балчикъ*. — Ив. Стопкова *Тукъ*. Г-а П. Ганевичъ *Руссе*. — Т. М. Славчева *Тукъ*. — Получихме стойността на едного-динното течение на списанието, заедно съ притурката — Г-ца Х.

Дълото на въстаницитѣ щѣше вече да пропадне. Фонъ-деръ-Мюленъ се приближаваше при главната баррикада, която управляваше всичкитѣ други. Тамъ тѣй също искаха да се прѣдадѣтъ и захващаха да растурижтъ баррикадата, когато внезапно амазонката измъкна пищова отъ пояса си и гръмна срѣщу офицера, който се улюля и падна отъ коца си.

Витяска испусна дивъ тържествующъ викъ. Единъ кръсткъ пълненъ съ негодование, яростъ и отговори. Едно общо изгръмване потресе въздуха и солдатитѣ се впуснаха къмъ баррикадата, като прѣсна снѣгъ, за да отгьсетжтъ за команданти на си. Венчко, което не можеше да избѣга, биде немилостиво избито.

Слѣдъ като видѣхъ, че майорътъ падна и грендеритѣ изгръмнаха, азъ се скрихъ въ входа на една къща, догдѣто гърмежитѣ се отдалечиха. Тогава азъ пакъ излѣзохъ на улицата, единъ полишки батальонъ измигнуваше.

— Ти революционеринъ ли си? ми извикаха нѣколко души солдати.

Н. Пливенъ — Статията ви получена, ще чакаме края. Статията ви за Алманаха по възможностъ трѣбва да е кратка.

Г-на Е. Ив. П. *Казанлъкъ* — Статията ви ще се публикува. — Г-ца Ю. А. *Габрово*. Статията ви ще се публикува. — Г-а Е. Майоръ Поповичъ *Коприщица*. Броеветъ редовно се испращатъ до женското дружество «Благовъщение»; направѣте, молимъ, справка въ пощата и, ако не се окажжтъ, пишете ни именно, кон броеве не сте получили, за да Ви пратимъ други — Г-а Гр. Минчева с. *Ташчи*. Съгласно извѣстието ни въ бр. 8 всѣкий, който се абонира на списанието, по което и да е врѣме, счита се за абонатъ всѣкога отъ началото на годината. — Г-ну К. Г. Самарджиеву и С-ве *Солунъ*. Получихме отъ списанието ви за мѣсеци: Мартъ и Априлий; молимъ, пратѣте ни и другитѣ. — Ив. С. Р. *София*. Статитѣ за «Алманаха» трѣбва да бжджтъ пратени най-късно до 15-ий Ноемврий. При това да сж по възможностъ къси.

II.

Съ спомоществателитѣ на Алманаха.

Г-а Ст. В. П. *Н. Назаръ*. — Г-нъ . . . *Сливенъ*. Получихме поканата за Алманаха съ записанитѣ ви абонати, благодаримъ. — В. Девеаковъ *Балчикъ*. Получихме 2 лева, стойността на Алманаха.

Обяснения

на обрасцитѣ отъ рѣкодѣлията въ притурката
брой 11.

- 1) *Кица*, шевица за възглавница.
- 2) *Кюше отъ покривка за маса*: Ошива се връхъ кафино сукно съ вълна и коприна.
- 3) *Буква В*: бѣла шевица — марка за възглавници, чаршафи и пр.
- 4) *Имена за кърпички, монограми и шевички*.

Ел. Манова.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медаль въ I-то Българско Земле-дѣлческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣдпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинанда I Български книзъ, а къмъ дѣругата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

— Не, отговорихъ азъ по полски, азъ съмъ отъ Галиция и баща ми е императорски чиновникъ.

Тогава единъ капралъ дружески ми помилва по страната и ми подари една полска шапка. Тя бѣше *конфедератката*.

Азъ занскахъ да видѣмъ отблизо голѣмата баррикада, която войската взе съ пристѣпъ и разруши. Тамъ лежеше Витяска, гърбътъ ѝ бѣше облеганъ на камара камѣни, прѣкрасната ѝ глава висѣше на лѣвото ѝ рамо. Дѣвената ѝ рѣка стискаше още конвулсивно пищова съ който бѣ убила фонъ-дер-Мюленъ.

Отъ гърдитѣ ѝ бѣше истекла кръвъ въ изобилне по кожата, по бѣлия атласъ и на калдърѣма.

Смъртъта не бѣше имъ обезобразила. Очитѣ ѝ и устата бѣха полуотворени и като че се усмихваха; едно прѣдизвиквающе изражение сгъваше устната ѝ. Дива усмивка на една бохемска амазонка.

Габрово.

Прѣвела отъ френски *Ж. А.*

КРАЙ.